

Kilpailu puhtaista investoinneista

Talousneuvosto 22.11.2023
ylijohtaja Riku Huttunen



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

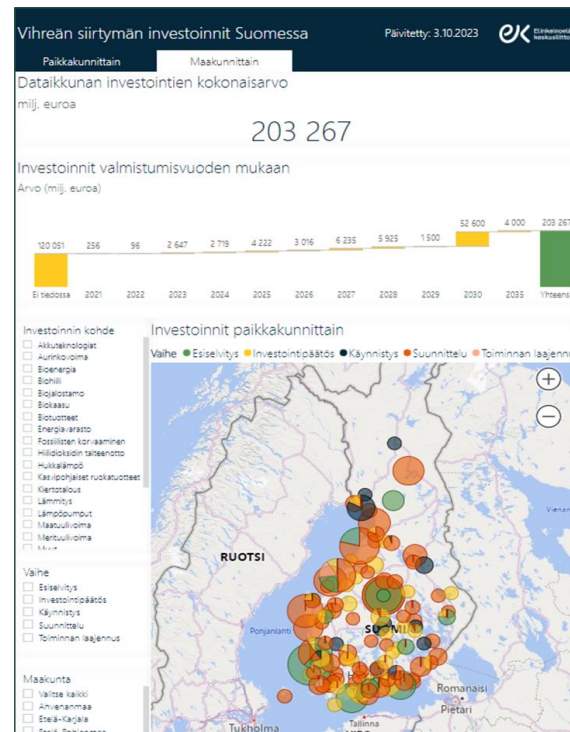
Suomessa on suunnitteilla yli 200 miljardin euron investoinnit – valtaosa tuulivoimaa



Maatuulivoima 95
Merituulivoima 62
Siirtoverkot 8
Muut investoinnit 38

- Vety 13
- Teräs 6
- Akkuala 6
- Biojalostamot 5
- Energiavarastot 2,7
- Aurinkovoima 1,8
- Ydinvoima 1
- Lämmitys & hukkalämpö 0,9
- Tekstiilikuidut 0,5
- Kiertotalous 0,5
- Biokaasu 0,35
- Bioenergia 0,25

(julkituodut hankkeet, mrd euroa, EK 10/2023)



Hankkeista 80 % liittyy energian tuotantoon, 15 % käyttöön ja 5 % siirtoon ja varastointiin



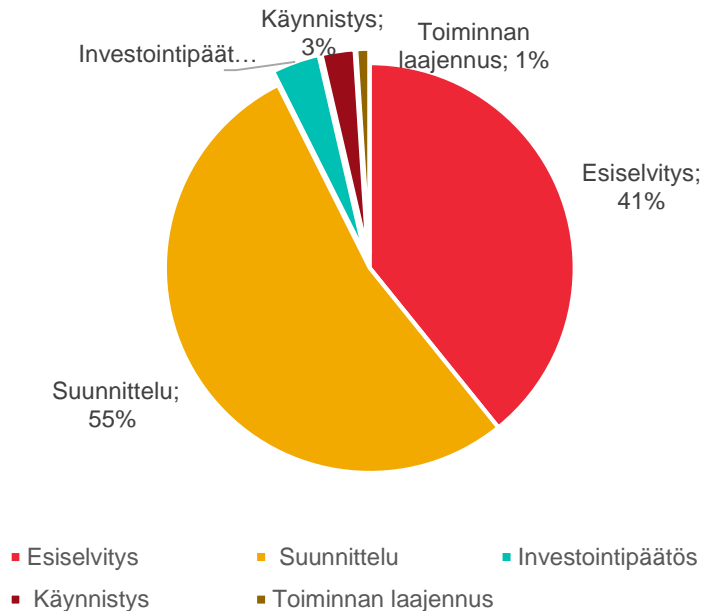
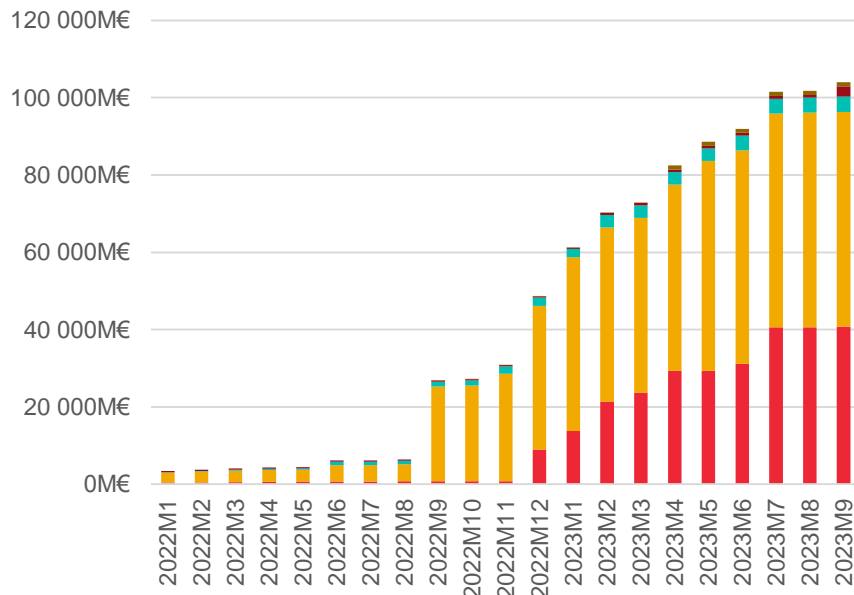
Lähde EK

Suunnitelmat ovat varhaisessa vaiheessa ja päällekkäisiä



- Vain 4 % on investointipäätös ja 4 % hankkeista on jo käynnistynyt*

Investointisuunnitelmat vaiheittain (M€),
kumulatiivinen



* Pois lukien maatuulivoima

Lähde EK

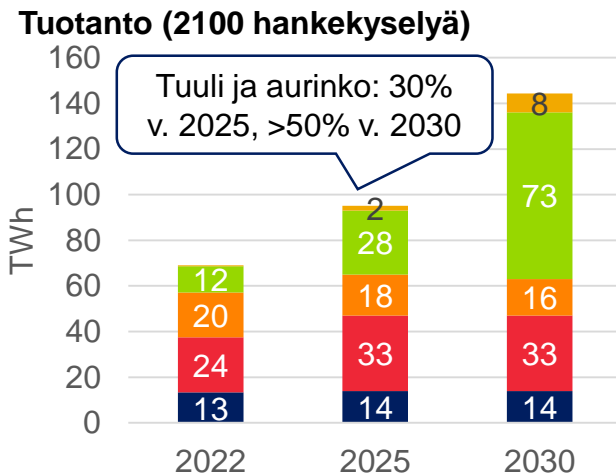
Puhtaan sähkön määrä kasvaa

- Kuitenkin vain pieni murto-osa voimalaitoshankkeista toteutuu käytännössä
- Sähkön kysyntä riippuu ennen kaikkea teollisuuden investoinneista



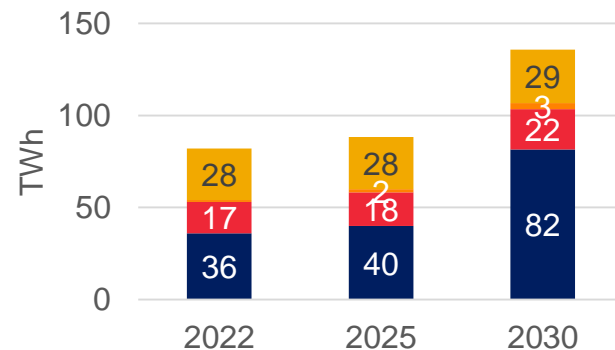
Liityntäkyselyitä on jopa 340 GW tuotanto-kapasiteetille (Suomen tuotanto on nyt noin 20 GW).

Hankkeet voivat olla päällekkäisiä ja vasta idea-asteella.



- Vesivoima
- Ydinvoima
- Muu lämpövoima
- Tuulivoima
- Aurinkovoima

Kulutus (210 hankekyselyä, sis. varastot)



- Muu kulutus ja häviöt
- Liikenne
- Rakennusten lämmitys
- Teollisuus

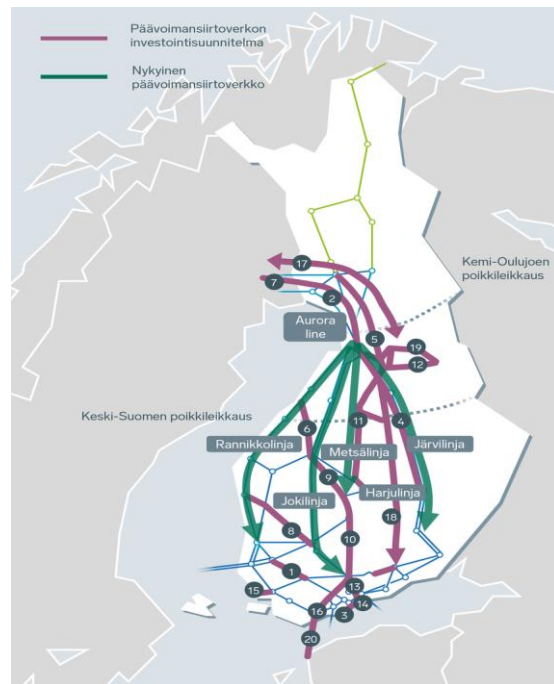
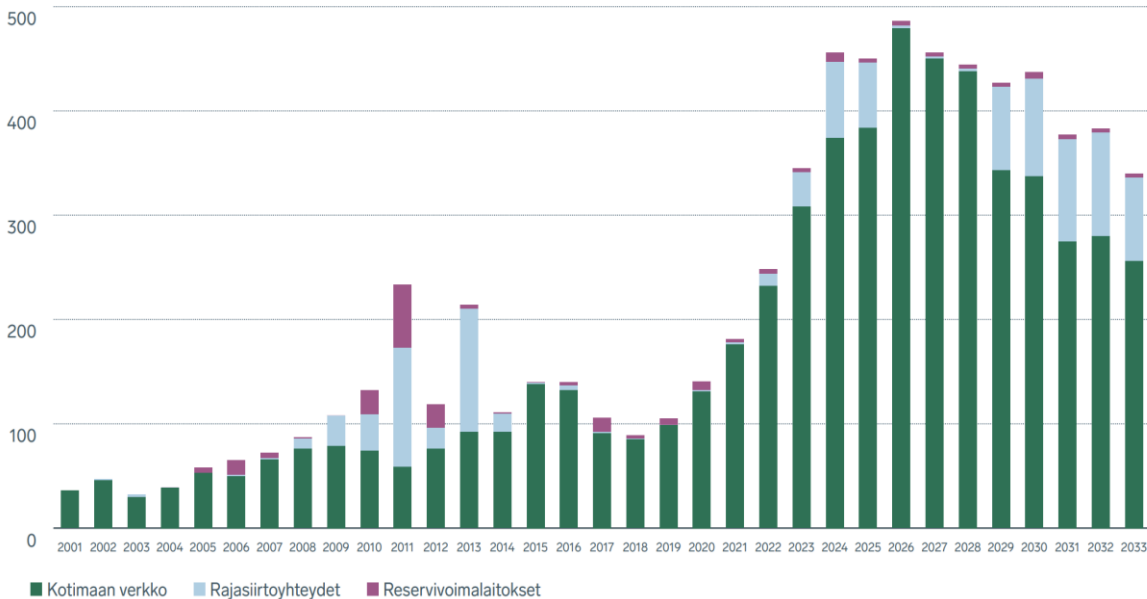
Lähde Fingrid

Investoinnit sähkösiirtoverkkoon ovat ennätystasolla

- Rakentaminen on silti aina hidasta ja synkronoitava muihin investointeihin
- Investoinnit edellyttävät paljon pääomaa - erityisesti merialueiden yhdysjohdot



Investoinnit verkottain ja vuosittain



Investoinnit kantaverkkoon, lähde Fingrid

Suomen yleisiä vahvuuksia investoijan kannalta



- Vakaa yhteiskunta ja toimintaympäristö
 - Sääntelyn ennakoitavuus (verrattuna kilpailijamaihin)
 - Alhainen korruptio
 - Nato-jäsenyys
- Puhdas energia
 - Tilaa uusille sähköntuotantoinvestoinneille
 - Erityisesti maatuulivoima, jatkossa myös merituulivoima
- Vahvat sähköverkot ja selkeä pyrkimys kehittää vetyverkkoa ja –markkinoita
 - Siirtoverkko-operaattorit Fingrid ja Gasgrid Finland
- Teknologianeutraali politiikka
 - Ydin- ja bioenergia vahvasti mukana energiapaletissa - voi tosin herättää myös epäilyksiä (esim. Saksa)
- Raaka-aineet
 - Puhdas vesi
 - Kriittiset mineraalit
 - Biopohjaiset, ml. Bio-CO2
- Osaaminen, koulutettu työvoima

Ajankohtaisia haasteita



- Investointikustannukset ovat nousseet ja saaneet investoijat epäröimään
 - Korkojen nousu, inflaatio ja talousnäkymien epävakaus; komponenttien ja raaka-aineiden hinta
- Geopolitiikka: Maailmanpoliittinen tilanne lisännyt epävarmuutta
- EU-sääntelyn heikkoudet
 - Yksityiskohtaisuus ja epäjohdonmukaisuus: esim. vetyä koskevat säännökset, rahoitustaksonomia
- Ennakoitavuus ja luottamus sääntelyn pysyvyyteen, ml. verotus
- Valtiontukikilpailu: Yhdysvaltain IRA, EU:n valtiontukisäännöt ja jäsenvaltioiden tuet
- Kotimaisten pääomien saatavuus, suurten hankkeiden rahoitettavuus
- Luvituksen kehittäminen, yhteiskunnallinen hyväksyttävyys
- Infrastruktuurin (erityisesti energiaverkkojen) kapasiteetti pidemmällä aikavälillä
- Osaajien saatavuus esim. uuden teknologian aloilla

Esimerkki: vetyhankkeet

- Tuettujenkin vetyhankkeiden investointipäätökset lykkääntyvät tai perutaan
- Vastaava tilanne myös muualla Euroopassa
- Velvoitetasot yms. vaikuttavat osaltaan



Yritys	Tukipäätös	Investointipäätös
P2X Solutions Oy (Harjavalta)	2021 (TEM)	Tehty (rakenteilla)
EPV Energia	2021 (TEM)	Ei
Neste	2022 (BF)	Ei
Solar Foods	2022 (BF)	Tehty (rakenteilla)
Vantaan Energia	2022 (TEM)	Ei
St1	2022 (TEM)	Ei
Ren-Gas Oy (Tampere)	2022 (TEM)	Ei
Raahen Monivoima Oy	2023 (TEM)	Ei

Investointien edistämisen keinot



- **Suunnitelmallinen ja ennakoitava politiikka**, mm. kansallinen energia- ja ilmastostrategia sekä teollisuuspoliittinen strategia
- **Hankekoordinointi**, esim. merituulivoiman ja vedyn osalta: Business Finland, Fingrid, Gasgrid Finland ym.
- Sujuva ja tarkoituksenmukainen investointien **luvitus**
- **Vaikuttaminen EU-lainsäädäntöön** ja toimeenpano meille sopivimmalla ja kustannustehokkaalla tavalla
- **Kansallisen säännösten** kehittäminen, esim. sähkömarkkinat ja verkon rakentaminen; mahdollistava sääntely
- **Markkinalähtöisyys, teknologianeutraalius**
- **Innovaatioketju**: T&K-panosten lisäksi tarvitaan kohdennettuja demonstraatioita aitojen teknologiariskien vähentämiseksi
- **Rahoitus**: markkinapuutteiden poisto, esim. Tesi-uudistus
- **Osaava, koulutettu työvoima**
- **Kv. kumppanuudet**, esim. pohjoismaat, Saksa

”Suomen on pienenä maana vaikea kilpailla isoja vastaan investointituilla, joten vahvuutta haetaan rakentamalla investointiympäristön kilpailukykyä ja houkuttelevuutta osaamisesta ja toimintaympäristöstä tavoitteena ennustettavuus, hallinnon ketteryys ja digitaalisuus, edullinen päästötön sähkö, nopea ja ennakoitava investointiluvitus, toimiva infrastruktuuri, kasvavat TKI-investoinnit, houkutteleva innovaatioympäristö sekä osaajien saatavuus.”
(Hallitusohjelma)

Kiitos!



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet